

El 25 de febrer, un Urdangarin que volia escenificar l'orgull de la seva condició de gendre del rei d'Espanya, caminava cap a la porta de darrere dels jutjats de Palma i, just abans d'entrar, s'aturava davant d'una televisió per a dir que “venc a demostrar la meva innocència i a defensar el meu honor”.

Dos mesos i busques després ha tempsat un pacte amb la fiscalia que hauria consistit a declarar-se culpable en canvi d'una pena inferior a dos anys, tornar els doblers públics –cobrats dels governs balear i valencià– i, així, no haver d'ingressar a la presó. I, cosa que seria més important: s'acabaria el cas, ningú més –per exemple la seva dona– no seria encausat i l'escàndol podria començar a minvar. Si més no, aquest pareixia ser el pla, que un cop sabut pels mitjans pareix poc probable que s'acomplisqui.

Casa reial espanyola. El dia 1 de maig esclatava la nova escandalosa ramificació de l'escandalós cas *Urdangarin*. El gendre del rei espanyol intentava un pacte amb la fiscalia mitjançant el qual es consideraria culpable i evitaria la presó. L'endemà se'n saberen més detalls. Segons que publicava el *Diario de Mallorca*, era la casa reial espanyola que havia pressionat Urdangarin perquè acceptés aquest pacte –pel cap baix– indecorós. Estratègia de mal menor, en podríem dir. És a dir, que el cas s'acabàs, com fos, i que no causàs més molèsties al cap d'estat espanyol. Sobretot: que no apareguessin més correus com els que l'ex-soci d'Urdangarin, Diego Torres, havia fet arribat al jutge instructor del cas, José Castro, el dia 16 d'abril, que implicaven directament Joan Carles de Borbó i la seva filla Cristina. Justament, l'existència dels correus es va saber en ple escàndol per la cacera de Joan Carles, la seva amant, l'accident i tot l'etcètera prou conegut. La coincidència d'aquests dos afers en el temps va permetre que això dels correus comprometedors tingués tan poca càrrega explosiva als mitjans de comunicació. Si ara en tornassin aparèixer fóra diferent. D'aquí ve aquest intent d'arribar a un pacte.

La preocupació de la monarquia degué augmentar molt quan va saber que Torres té a la faixa més de 200 missatges tant comprometedors o més que



Deshonor en lloc de presó

Iñaki Urdangarin ha cercat un pacte amb la fiscalia que li evitàs la presó i tancàs el cas.

els anteriors. Segons el diari *El Mundo*, l'ex-soci d'Urdangarin ha fet saber que aquests dos centenars de correus electrònics són una vertadera bomba, perquè implicarien “encara més la monarquia en els negocis del duc”. El diari arriba a sentenciar, posant-ho en boca de Torres, que el material sensible que té pot fer mal de debò a la corona. En definitiva, si és així com ho diu aquest

diari, la jugada pretesa seria allò que en termes planers en diríem un *xantatge*, tot i que en termes judicials se'n diu *negociar amb la fiscalia*.

Justament arran d'aquesta ofensiva de Torres, la casa reial espanyola, molt escalivada per causa dels escàndols que ha muntat aquests darrers mesos –i que han afectat seriosament la seva imatge–, optà per fer pressió sobre Urdangarin.

Segons el *Diario de Mallorca* el duc consort no n'era gaire partidari, però al final acotà el cap davant el sogre i també es va apuntar a intentar el pacte amb la fiscalia.

Quan Urdangarin va declarar davant el jutge –el 25 de febrer passat– descarregà sobre el seu ex-soci tota la responsabilitat de la gestió dels negocis. Però tant els famosos correus apareguts com, també, les troballes fetes per la investigació –fiscals i jutge– aquests darrers mesos han deixat el testimoni del gendre del rei en evidència: va mentir en alguns aspectes, com ara quan assegurà que no s'havia emportat diners a l'estranger, i ara li han trobat que sí que ho havia fet. Té una posició judicial molt feble. I si Torres declara davant el jutge –cosa prevista per al dia 22–, qui sap quina la pot amollar. Amb tota seguretat, desmuntaria la tesi del gendre del rei fàcilment i si, com pareix, disposa de documents que poden implicar el monarca, l'escàndol –més encara– fóra inevitable. És per això que Urdangarin ha intentat aquesta estratègia desesperada del deshonor en canvi d'evitar la presó.

Torres, a la pràctica, diu una cosa molt senzilla als fiscals, a totes les parts i a la corona: que si ell i la seva dona van a la presó, també hi anirà Urdangarin, probablement la seva dona –filla del rei espanyol– i la monarquia rebrà un bany de porqueria que la deixarà en un bon destret, especialment perquè plourà sobre banyat.

La setmana passada EL TEMPS es referia a la *bomba Torres* per a explicar la càrrega letal que potencialment pot tenir per a la corona el testimoniatge de l'ex-soci d'Urdangarin. Pocs dies després va quedar confirmat. La situació és molt delicada per a la corona. D'aquí ve la necessitat d'intentar la via del pacte.

El possible pacte. El pacte que han intentat Urdangarin i Torres no és fàcil. Per molta pressió sobre la fiscalia que pugui haver-hi, la decisió no depèn del tot dels fiscals anticorrupció. És cert que la fiscalia és una institució jeràrquica. Per tant, si el fiscal general de l'estat, posem per cas, ordenàs als fiscals anticorrupció de les Illes que acceptassin un acord d'aquestes característiques, l'haurien d'acceptar. Lògicament, no és probable que d'aquestes interioritats –si



Juan Carlos I vol tapar un dels escàndols que afecten la monarquia espanyola, el cas Urdangarin.

és que realment s'arribassin a produir-se n'assabentàs l'opinió pública. Probablement, s'anunciaria el pacte entre les parts com allò més bo per a tothom, es tornarien els diners cobrats de la Generalitat valenciana i del govern balear, i la major part dels mitjans de comunicació reduirien l'assumpte a la vergonya personal i intransferible d'Urdangarin. Dit d'una altra manera, seria allò més bo que podria passar a la monarquia. És clar que també podria passar que algú filtràs als mitjans la intenció de fer el pacte i quedàs en no res.

Si el pacte fos possible, aleshores s'activarien els mecanismes previstos a la llei. Com que cap de les penes possibles per als dos grans encausats no passa de sis anys de presó, es pot arribar a un acord de conformitat entre les parts. En síntesi, vol dir que s'accepta la culpabilitat en canvi de benevolència en el càstig. Se'ls imposa un màxim de

dos anys de presó i no hi han d'ingressar. Això sí: hi ha, per breu que sigui, un judici oral. Per tant, l'exposició a la vergonya pública d'estar assegut al banc dels acusats no pareix que se la pugui estalviar, Urdangarin.

La dificultat per a arribar a un pacte com aquest –ultra la pròpia existència, que per si seria vergonyosa– és l'obligació que totes les parts l'acceptin. En aquest cas, hi ha tres acusacions: la fiscalia, l'acusació particular i la popular. La particular, l'exerceix el govern balear, que es persona en la causa com a part perjudicada, perquè pagà 2,3 milions a Nóos. El president de l'executiu, José Ramón Bauzá, va dir que per a ell era important que “no hi hagi diferències entre els uns i els altres” a l'hora d'enfrontar-se a la justícia i, per al cas concret, “que es tornin els diners defraudats”. Aquesta declaració, doncs, avança que per part del govern balear –a



Dalt, Cayo Lara, líder d'Esquerra Unida: troba que aquest pacte fóra "un esperpent". Baix, l'ex-soci d'Urdangarin, Diego Torres, i la seva dona, Ana María Tejeiro.

través de l'advocacia de les Illes Balears— no hi hauria cap dificultat a l'hora d'acceptar el pacte. Més encara per l'obvietat que un govern del PP no faria res que pogués significar potencialment un problema seriós per a la monarquia.

Hi ha una altra acusació, anomenada popular, més complicada d'arrossegar al pacte. La del sindicat Manos Limpias. Es tracta d'una organització d'ultradreta que ha adquirit certa fama en la persecució legal —amb poc èxit— de personatges allunyats de la seva corda

ideològica —el cas del jutge Baltasar Garzón és el més conegut— i que es personà en el cas *Urdangarin*. Ha intentat —fins ara debades— que el jutge encausàs Cristina de Borbó. I sobre el possible pacte entre els dos màxims encausats i la fiscalia, en declaracions a *El Mundo*, l'advocada d'aquest sindicat, que és la que participa en el procés a Palma, Virginia López-Negrete, es mostrava rotunda: "Continuarem endavant amb l'acusació, en defensa de la legalitat i de l'estat de dret."

Si, en efecte, Manos Limpias manté aquesta actitud, el pacte no serà possible. De tota manera, cal tenir present que la condició imprescindible perquè hi hagi pacte és que la fiscalia l'accepti. I el fet que la intenció es filtràs als mitjans de comunicació és un bon indicador del poc entusiasme que aixeca un arranjament d'aquestes característiques. De fet, quan els mitjans van saber el possible pacte, l'advocat d'Urdangarin negà que negociàs res.

Escàndol polític. Hi ha una altra complicació per a aquest pacte. El vessant escandalós i polític de l'assumpte. Una mostra de l'impacte polític que podria tenir són les declaracions del líder d'Esquerra Unida, Cayo Lara, pel qual un acord d'aquesta naturalesa significaria que la justícia "seria un esperpent". Lara mostrà esperances que "no hi hagi cap pacte d'aquesta mena entre la fiscalia i els presumptes delinqüents que es van poder emportar recursos de la Hisenda pública i de tots els ciutadans".

És molt probable que des del PP i del PSOE no hi hagués comentaris a fer, si el pacte s'acomplís, excusant-se en el fet que són coses que afecten exclusivament Urdangarin. És significatiu que un dels portaveus conservadors al Congrés dels Diputats espanyol —segons que citava *Diario de Mallorca*—, Rafael Hernando, deia que no tenia res a declarar sobre "estratègies de defensa" de "ningú" perquè "són afers privats". Tanmateix, l'escàndol polític seria de proporcions considerables. Si més no, se suposa que tots els partits fora del règim de la corona s'afartarien de criticar allò que seria, sens dubte, un pacte innoble.

Tampoc no es podria descartar —com va passar amb l'afer de l'elefant i l'amant— una reacció popular molt intensa via internet contra la corona. Perquè, en un moment de sensibilització social envers una monarquia insensible, i en una crisi tan greu com la que travessam, el remei podria ser pitjor que la malaltia. De fet, que s'hagi filtrat als mitjans que Urdangarin, pressionat per la casa reial espanyola, tempteja el pacte de la vergonya ja és una molt mala notícia per als qui voldrien que l'escàndol s'acabàs tot d'una mitjançant el pacte del deshonor en lloc de presó.

Miquel Payeras